

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinv

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0095

LOG Titel: De Falconis Montani secundo genere. Cap. V.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

CVRA VALETVDINIS.

Corporis habitu, inquit Tardius, inter obesum & macilentum mediocri seruari debet. Aegrotanti aquam puram diu decoctam in olla fictili apponito, atque vt bibat, curato. Quod si non sanetur, remedijs alibi descriptis vtere. Quam purgare eum, & macerare volueris, tres ossulas ei de pelle Gallinacea dato. Ad tuendam sanitatem eius haud modicum facit, si chirotecam tuam moscho inunxeris. Cum ad venationem emittis, proijce eum ante alios. Ita futurum est, vt quantumuis nihil capiat, cum alijs sit rediturus.

Aqua.

Moschi
vsus.

DE FALCONIS MONTANI

secundo genere. Cap.V.

Vin Falconis huius montani descriptionem exactè confidero, in eam planè sententiam ducor, vt Falconis quoddam genus ad me olim allatum sub nullo quidem nomine, sed cui ego leucophæo à colore nomè indidi, non alio, quam huic pertinere arguem, & si non ipsi est Falco montanus, ad hunc tamen ceu maxime congenerem planè reducendum esse. Rationes, quæ me adduxerunt, hæc ferè sunt. Video Carcanum describendo Falcone montano rostrum ei attribuere crassum admodum, curtum, & nigerrimum, nares, oculosque exiguos, & vtraque lutea membrana circumuehita. Hæc omnia in primis in meo leucophæo accuratè, & exactè conspiciuntur, vt de hoc ipso loquutum putares. Pedes quoque huic sunt cum cruribus lutei, vt montano. Cum autem hunc meum toto corpore leucophæum, seu subcæruleum intueor, reperioque Falconi montano, præsertim qui aliquoties plumas veteres cum nouis commutatit, mediam partem dorsi cæruleam assigni, denique quò frequentius senescit exiit, hoc torum ipsi tergum magis fieri cæruleum, gulamque cum pectore magis albescere, abolitis paulatim, quæ ipsa distinguebant, cum ætate maculis, non video, inquam, quid me ab hac opinione abstrahere debeat, qua hunc leucophæum iam tandem Falconem montanum appellem; sed iam plurimas & frequentissimas penarum mutationes perceptum, & ætate adultum. Confirmat hanc meam sententiam etiam Albertus, qui montanum Falconem calamo depingens, suisque coloribus ornans ait: *Dorso, alijque exterius color cinereus, qui paulatim magis, magis que, quò sapius, scilicet penas mutauerit clarior efficitur, & pallidior* &c. Quid enim cinereus color à leucophæo differt, qui multas

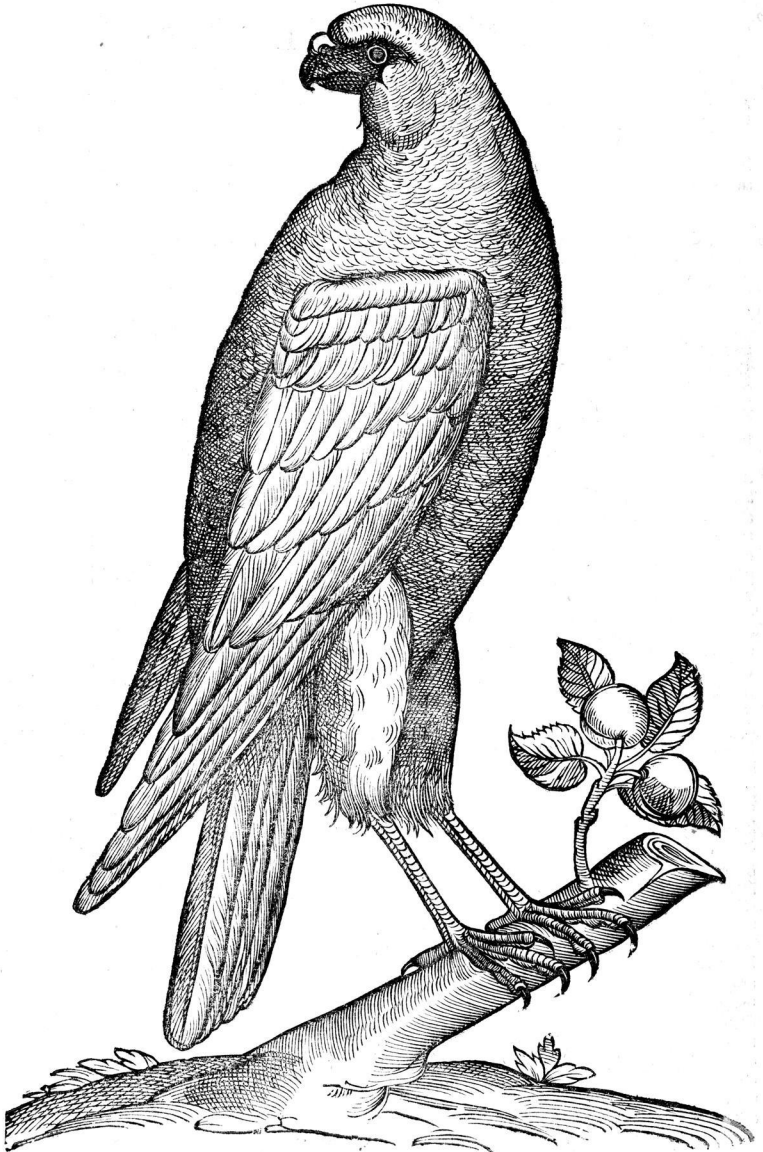
descriptio
ex Carca-
no.

etiam pro remissione aut intentione coloris differentias, possunt admittere? Maximam verò inter se habent affinitatem, & facili negotio in se mutuo transeunt, aut ætate, aut alia ratione leucophæus, cinereus, & cæruleus, ita vt in multis sæpè eum alijs animantibus, tum auibus halucinati oculum contingat, & inter cæruleum, & leucophæum seu cinereum ægrè discrimen reperire, ita mixto, & temperato colore, vt ex vtriusque compositus, veluti inter eos ambigere, videatur; quod vel ea sola Ardea, aliàs auis notissima clarum facit, quæ promiscuè nunc cærulea, nunc cinerea vocatur. Quandoquidem cinereus color alioquin albidior, quò obscurior fit & saturatior, hoc ad cyaneum magis accedere apparet. Verùm ne hac in reprobanda simus is

descriptio
ex Alberto

giores. (Exacta enim colorum pertractatio huius non est loci) minimè mirum, aut nouum cuiquam esse debet, eidem aui rapaci varios sæpè ac differentes colores ab authoribus attribui, cum in vniuerso auium genere rapaces omnium maxime mutationi cum pennarum, tum & colorum sint obnoxia, ita vt adultæ à seipsis, dum pulli erant plurimum discrepare competiamus, ac diuersis admodum coloribus tingi pro ætatis incremente. Quanto minus insolè videri debet in hisce colores proximis, seu affines in se mutuo paulatim transire. Denique cum varios admodum iuxta colores montanorum differentias Carcanus statuatur, ac inter cæteras cineritium totum etiam enumeret: quid verat hunc nostrum leucophæum cineritijs accenseri, & cæruleus præterea color in his ipsis montanis non ita vel eodem teste rarus est. Verùm descriptionem subiungamus, ex qua cum alia collata quibus iudicium faciat, per me liceat. Falco igitur noster, cui cinereo seu leucophæo nomen imposuimus, duorum dodrantum est longitudo. Caput ei crassum, vertice tereti nonnihil cliuio, ac elevato leniter assurgens (quod Carcanus etiam montano tribuit.) Rostrum item crassum, breue, nigrum, robustum, pollicaris crassitudo, vincto haud ita acuto, sed valido, ita vt haud sciam, nunquid alteri Falconi rostrum for-

Ardea ci-
nerea vel
cærulea.descriptio
Leucophæi
Longitudo
Caput.
Rostrum

10 rius, crassius, ac fortius compactum, quàm huius, datum sit. Nares membranâ circumtegit lutea. *Nares.*
 Oculi iris nigerrima. Cilia seu ambientes in circulum membranulæ luteæ. Corpus, vt vniuer- *Oculi.*
 sim dicam, totum vniuersi modi est, colore nempe leucophæo, seu cinereo ad cæruleum vergen- *Color.*
 te, dilutiùs obscuriusuè pro diuersa partium ad lucem obuersione. Gula, pectus, venter, atq.
 dorsum, adeoq. corpus totum valda crassum, &, vt inquit Albertus, qui Montano simile cor- *Pectus.*
 pus affingit, spissum, rotundum, habitissimumq;. Pectus valdè teres, ac grande quali quoq. *Ala.*
 Montanum præditum esse idem tradidit. Alæ principium supernè habet latum, minus quàm *Cauda.*
 cæteri acutum, quarum apices ad mediam ferè caudam, aut paulò longiùs protenduntur. *Crura.*
 Cauda medioeris inter longâ, & breuem. Crura, pedesq. pro ratione corporis non ita magna, *Vngues.*
 neq. crassa, crocea, tabellis intecta. Vngues verò nigerrimi.

DE FALCONE GENTILI. Cap. VI.

20 Vintum in Falconum classe, ordinem dignitate metientes, locum assignauimus Fal-
 conis Gentilis seu nobili, quòd præter nobilitatem, quam nomen ipsum indicat,
 tanta etiam peregrinos similitudine referat, vt vel peritissimis sæpè accipitri-
 rijis faciliè imponat, & pro ipso ab illis etiâ habeatur. Adde quòd audax quoq; &
 intrepidus sit, magnarûq. etiam auium quasuis capiat. Ad eò vt penè peregrinus
 hunc proximè subiuncturi fuisset, magna affinitate, quæ inter eos est, moti, nisi Sacrorum,
 & Hierofalconum illustris splendor, & omni exceptione propè maior, quò multis hunc nume-
 ris antecedunt, iniuriam sibi fieri palàm protestata, ac conquesta fuisset.

NOMENCLATURA.

30 **F**alcones hosce vulgari Italorum, necnò Gallorû idiomate Gentiles vocant: quo nomine
 vtriq. natalium splendorem aperitè denotant. Nam eadè significatione viros omnes
 illustri, & claro loco natos Gentiles homines passim uocant, nempe vt opinor, quòd gē- *Gentiles ho-*
 40 te aliqua præcipua, & magni apud eos nominis, ac generosa sint geniti quibus longa serie au- *mines.*
 rum gentis iuxta imagines recensere licet. Hos vulgò cum Germanis nobiles vocant. Alio- *Gentiles q-*
 quin Gentiles Latine Ciceroni dicuntur, qui eiusdè sunt familiaræ, & cognominis seu gentis. *dicanur.*
 Quamuis autem in omni ferè Falconum genere nobiles reperiantur, & ignobiles, quos certis
 notis à nobis suo etiam loco positis oculati accipitrij internoscunt, hi tamen, de quibus nunc
 agimus, absolutè seu per excellèntiam Gentiles, id est, nobiles vel generosi vulgò dicuntur. Hu-
 ius autem nobilitatis opinionem, vnde sibi comparauerint, non aliud inuenio indicium maius,
 quàm quòd peregrino ita similes sint, vt penè iidem esse videantur, & hac parte ad Falconû
 (iuxta quosdam) omnium præstantissimos, quàm proximè accedant.

FORMA.

50 **G**entiles, inquit Belisarius, paulò minores forma sunt peregrinis, & dubitant quandoq;
 venatores, iudicèntè peregrinos, esse, quâ eiusdè ferè formæ sint, & eodè penarû co-
 lore distincti. Vnde Fridericus Imp. Falcones Gētiles in peregrinos, & absolutè Gen- *Gentilis Pe-*
 tiles distinguit: quos Gentiles peregrinos vocat, de illis hūc ferè in modū differit. Gētiles pe- *regini &*
 regini Falconibus Sacris minores sunt, & forma eis cōuenientior, & elegatior esse, quò plus cū *eorum fir-*
 60 Gyrfalconibus participet; Rostrû videlicet crassû, recuruû, nates amplas, verticè capitis pla- *ma.*
 nû æquum, haud eleuatum, neq; tumidû, occiput latum oculos concauos, supercilia foris pro-
 minentia, collum breue, idq. prope caput subtile, prope spatulas crassius, cavitatem velut fos-
 sam quandam inter pectus & collum magnam, ac profundam, in qua ingluuiis sita est, pectus
 foris prominens, plenum, densum, carnosumque habeant oportet. Coxæ crassæ, ac breuia sint: plan-
 tisq; longis cooperiantur, & sub genibus etiam dependant. Crura crassæ, ac breuia sint: plan-
 ta pedum ampla, digiti expansi, longi, atq. macilenti, vngues magni. Ab vnâ spatula ad alterâ,
 ac per medium dorsum notabile spatium esto. Alæ super dorsum eleuentur, nec vbi super re-
 nes sese intersecant, decendant. Dorsi plumæ magnæ sint, & in extremo rotundæ. Pennæ ala-
 rum tam cooperatæ, quàm cooperientes planæ sint, non crispæ, magnæ, atq. duræ. Omnes ve-
 rò pennæ, ac plumæ, firmiter admodum corpori infixæ sint; & maiores sub duabus recondan-
 tur. Falconum peregrinorum Gētilium, cum adhuc hornotini siue fori sunt, alij simpliciter,